

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Затверджено Вченою радою КиМУ,
протокол № 9 від 14 квітня 2016 р.*

ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВИХ КАДРІВ В АСПРАНТУРІ КИЇВСЬКОГО МІЖНАРОДНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(складено на підставі Постанови Кабінету Міністрів України
від 1 березня 1999 року №309,
із змінами станом на 07.08.2013 року
та з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України
від 23 березня 2016 року № 261)

Київ – 2016

Укладачі:

Шумигора Л.І. – професор КиМУ, віце-президент;

Артемова Л.В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, завідувач відділом аспірантури та докторантури КиМУ;

Некряч А.І. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, проректор з наукової роботи КиМУ.

Розглянуто і рекомендовано Вченою радою Київського міжнародного університету, протокол №9 від 14 квітня 2016 року

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ	4
3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА	5
4. ВІДРАХУВАННЯ З АСПІРАНТУРИ	6
5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КАНДИДАТСЬКИХ ІСПИТІВ	6
6. ЗДОБУВАЧІ	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів здійснюється за вимогами законів України “Про освіту”, ”Про вищу освіту” від 01.07.2014 року, Положенням “Про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів” (Постанова Кабінету Міністрів України № 309 від 01.03.1999 р.зі змінами від 07.08.2013 року), окремими пунктами «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» за постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р., іншими нормативно-інструктивними документами, рішеннями, наказами Міністерства освіти і науки України з питань підготовки й атестації науково-педагогічних і наукових кадрів, наказами президента, рішеннями вченої ради університету.

1.2. Навчання в аспірантурі відбувається з відривом від виробництва та без відриву від виробництва.

Термін навчання в аспірантурі з відривом від виробництва – 3 роки, а без відриву – 4 роки. Періоди, коли аспірант не має можливості працювати над дисертацією з поважних причин, передбачених законодавством, не включаються до терміну навчання. Вчена рада КиМУ оцінює також інші обставини, що унеможливають роботу над дисертацією і визначає, чи можна рекомендувати продовжити на певний час термін навчання в аспірантурі (проте не більше, ніж на рік). Остаточне рішення з цього питання приймає президент КиМУ.

1.3. Аспірантура вважається успішно завершеною за умови виконання аспірантом дисертаційного дослідження, схвалення дисертації кафедрою та подання її на розгляд відповідної спеціалізованої ради.

1.4. Підготовка кандидатів наук у КиМУ здійснюється за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб – на умовах контракту.

1.5. Підготовка іноземців та осіб без громадянства здійснюється на підставі:

- міжнародних договорів України;
- договорів, укладених університетом з юридичними та фізичними особами.

1.6. Особи, які раніше пройшли повний курс навчання в аспірантурі, а також відраховані з неї достроково через вчинення протиправних дій або невиконання індивідуального плану, не мають права повторного вступу до аспірантури.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

2.1. Кожному аспірантові ухвалою вченої ради університету та наказом президента КиМУ призначається науковий керівник з числа докторів наук, кандидатів наук, докторів філософії. Науковий керівник консультує аспіранта з наукової проблематики, контролює виконання ним затвердженого індивідуального плану та несе відповідальність за якісне виконання дисертаційної роботи. Кількість аспірантів, прикріплених до одного наукового керівника, визначається за його згодою президентом і не повинна перевищувати 5 осіб одночасно (для кандидатів наук, докторів філософії – 3). Оплата праці наукових керівників здійснюється з розрахунку 50 годин на рік на одного аспіранта.

2.2. Аспірант працює за індивідуальним планом, звітує про його виконання на засіданнях кафедри не менше, ніж двічі на рік і щорічно атестується науковим керівником.

2.3. Керівники організацій зобов'язані звільнити з роботи осіб, зарахованих до аспірантури з відривом від виробництва, у необхідний для навчання термін. Підставою для звільнення з роботи є копія наказу про зарахування особи до аспірантури.

2.4. Аспіранти впродовж місяця після прикріплення до університету подають до розгляду на засіданні кафедри тему дисертаційного дослідження та індивідуальний план роботи. Тема дисертації аспіранта після погодження на кафедрі затверджуються вченою радою університету.

2.5. Організацію, облік і контроль за роботою аспірантів над дисертацією здійснює відділ аспірантури університету. Аспіранти, які не виконують індивідуального плану роботи без поважних причин, на підставі висновків атестації наукового керівника і висновків кафедри підлягають відрахуванню.

2.6. На здійснення наукового керівництва щороку відводиться 25 академічних годин на одного здобувача наукового ступеня кандидата наук.

3. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ АСПІРАНТА

3.1. Аспірант має право:

- користуватися навчально-виробничою, науковою, культурно-спортивною, оздоровчою базою університету;
- отримувати всі види наукової інформації і наукове консультування;
- брати участь у науковій діяльності кафедри інституту, деканату, університету;
- переривати навчання в аспірантурі з поважних причин з подальшим поновленням;
- обирати і бути обраним в органи самоврядування університету;
- мати безпечні та нешкідливі умови праці;
- на забезпечення впорядкованим житлом на термін навчання у випадку, якщо аспірант іногородній і за умови оплати вартості користування житлом самим аспірантом;
- на роботу за сумісництвом відповідно до чинного законодавства.

3.2. Аспірант за час навчання в аспірантурі зобов'язаний:

- дотримуватися вимог законодавства, моральних, етичних норм поведінки;
- здобувати знання, набувати практичні навички, оволодівати професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;
- опанувати методологію проведення наукових досліджень;
- виконати індивідуальний план роботи над дисертацією;
- скласти відповідні кандидатські іспити з урахуванням профілю підготовки;
- звітувати про хід виконання дисертаційних досліджень на засіданнях кафедри;
- завершити роботу над дисертацією і подати її до захисту до спеціалізованої ради;
- дотримуватися Статуту КиМУ, цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку КиМУ.

3.3. Суперечки, які можуть виникати між аспірантами й університетом, розв'язуються відповідно до Статуту КиМУ та чинного законодавства.

4. ВІДРАХУВАННЯ З АСПІРАНТУРИ

4.1. Аспірант може бути відрахованим з аспірантури:

- за власним бажанням;
- за невиконання графіка плану підготовки або індивідуального плану;
- за порушення умов контракту;
- за грубе порушення правил внутрішнього розпорядку;
- за вчинення протиправних дій;
- за невиконання індивідуального плану роботи аспіранта без поважних причин;
- за завдання шкоди діловій репутації Університету;
- бездіяльність чи вчинення дій, якими заподіяно шкоду державним або громадським інтересам, майну або іміджу Університету чи майну гуртожитку;
- завершення навчання за відповідною науковою програмою;
- переведення до іншого навчального закладу;
- в інших випадках, передбачених чинним законодавством України.

4.2. Порядок відновлення на навчання здійснюється згідно з Законом України “Про вищу освіту” і Положенням “Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах”.

Рішення про відрахування аспіранта ухвалює вчена рада університету. На підставі рішення вченої ради аспірант відраховується з аспірантури наказом президента університету.

Аспірант, який успішно захистив дисертацію до закінчення терміну навчання в аспірантурі або перебування в докторантурі, вважається таким, що повністю виконав індивідуальний план роботи, і відраховується з аспірантури з дня захисту.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КАНДИДАТСЬКИХ ІСПИТІВ

5.1. Кандидатські іспити є складовою частиною атестації науково-педагогічних і наукових кадрів. Кандидатські іспити проводяться з метою встановлення рівня підготовки аспіранта, здобувача до майбутньої науково-дослідної роботи з обраної проблематики. Складання кандидатських іспитів аспірантами, здобувачами є обов’язковим для присудження їм наукового ступеня кандидата наук. Кандидатські іспити складаються з іноземної мови, філософії та спеціальності.

5.2. Аспірант, здобувач, який має повну вищу освіту зі спеціальності, що не відповідає галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, на підставі рішення відповідної спеціалізованої вченої ради складає додатковий кандидатський іспит із наукової спеціальності відповідної галузі науки за переліком спеціальностей наукових працівників.

5.3. Прийом кандидатських іспитів в аспірантів університету здійснюється безкоштовно, а в співробітників КиМУ, аспірантів і здобувачів інших ВНЗ – на платній основі.

5.4. Кандидатські іспити складаються за умови затвердженої вченою радою теми дисертації.

Кандидатські іспити зі спеціальності приймаються за програмами, що складаються з двох частин: типової програми, затвердженої Міністерством освіти і науки України, і додаткової програми, що розробляється відповідною кафедрою і затверджується вченою радою університету.

Додаткова програма кандидатського іспиту зі спеціальності повинна включати нові розділи відповідної наукової спеціальності і питання, пов'язані з напрямом досліджень здобувача, а також враховувати останні досягнення у відповідній галузі науки і найновішу наукову літературу.

5.5. Допуск аспірантів і здобувачів до складання кандидатських іспитів здійснюється за наказом президента не пізніше, ніж за місяць до його проведення.

При поданні здобувачем до спеціалізованої вченої ради дисертації до захисту кандидатський іспит може бути прийнятий поза сесією.

У разі неявки здобувача на іспит з поважних причин він може бути допущений до складання кандидатського іспиту впродовж поточної сесії.

5.6. Кандидатські іспити приймаються двічі на рік у формі сесій:

Періоди сесії	Прийом документів	Проведення кандидатських іспитів
Весняна	травень	червень
Осінь	жовтень	листопад

Розклад кандидатських іспитів затверджується наказом президента.

5.7. Документи для складання кандидатських іспитів:

1. Заява на ім'я президента.
2. Витяг з рішення вченої ради університету або іншого ВНЗ про затвердження теми.
3. Особовий листок з обліку кадрів (завірений).
4. Клопотання організації про здачу кандидатських іспитів.
5. Копія диплома, додатка до диплома (завірена).
6. Для здобувачів, які не є працівниками університету, та аспірантам, які навчаються в інших ВНЗ, квитанцію про оплату кандидатських іспитів.
7. Реферати з іноземної мови, філософії, затверджену програму вченою радою університету (для складання іспиту зі спеціальності).

Паспорт і диплом про повну вищу освіту подаються особисто здобувачем.

Після складання кожного кандидатського іспиту видається посвідчення встановленої форми. За місцем складання останнього кандидатського іспиту ці посвідчення замінюються на єдине посвідчення.

5.8. Кандидатські іспити з філософії

Кандидатські іспити з філософії складаються в університеті за типовими програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Основною метою іспиту є виявлення знань і вмінь пошукачів і можливості застосування головних теоретико-методологічних положень, принципів, законів і закономірностей у наукових дослідженнях. Іспит складається із системи знань, які дають змогу комплексно оцінити знання й уміння аспіранта, здобувача.

До складу комісії з прийому кандидатського іспиту з філософії входить не менше двох фахівців, один з яких є доктором філософських наук, а другий – кандидатом філософських наук.

5.9. Кандидатські іспити з іноземної мови

Кандидатський іспит з іноземної мови складається в університеті на кафедрі іноземних мов за типовими програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України та внесеними змінами згідно з Постановами КМ №254 від 02.03.2010, №642 (642-2010-п) від 28.07.2010.

Аспіранти та здобувачі повинні глибоко розуміти сутність іноземної мови на рівні С1, особливості її системно-структурної організації на всіх рівнях і її реального функціонування як засобу людського спілкування; продемонструвати вільне володіння англійською мовою у сфері монологічного та діалогічного мовлення, продемонструвати високий рівень філологічної освіченості та культури, який з'ясовується письмовим та усним випробовуванням і співбесідою за темою реферату. До складу комісії з прийому кандидатського іспиту з іноземної мови входить не менше двох викладачів кафедри іноземних мов, а також викладач спеціальної кафедри або науковий співробітник, який має науковий ступінь зі спеціальності здобувача наукового ступеня доктора філософії чи кандидата наук і вільно володіє відповідною іноземною мовою. Відповідно до вимог до складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також доценти та кваліфіковані викладачі, які не мають наукового ступеня і вченого звання.

5.10. Кандидатські іспити зі спеціальності

Кандидатський іспит зі спеціальності складається в університеті за програмами з двох частин: типової програми, затвердженої Міністерством освіти і науки України, та додаткової програми, що розроблена відповідною кафедрою. Додаткова програма кандидатського іспиту зі спеціальності повинна включати нові розділи відповідної наукової спеціальності і питання, пов'язані з напрямом досліджень аспіранта чи здобувача, а також враховувати останні досягнення у відповідній галузі науки і найновішу наукову літературу.

Аспіранти та здобувачі повинні продемонструвати глибокі системні знання з обраної спеціальності. Програма передбачає комплекс тем у межах матеріалу, який вивчається у вищих навчальних закладах.

До складу комісії з прийому кандидатських іспитів зі спеціальності повинні входити не менше трьох фахівців, два з яких є докторами наук, третій - кандидатом наук з цієї спеціальності.

Комісії з прийому кандидатських іспитів з кожної дисципліни призначаються президентом університету у складі голови комісії (проректора, директора інституту/декана факультету) і не менше двох членів з кваліфікованих спеціалістів – докторів і кандидатів наук чи докторів філософії.

На кандидатських іспитах можуть бути присутні президент, проректори, представники Міністерства освіти і науки України.

Кандидатські іспити за рішенням приймальної комісії проводяться з використанням екзаменаційних білетів. Для підготовки до відповіді використовуються екзаменаційні листи, які зберігаються після іспиту впродовж року.

6. ЗДОБУВАЧІ

(наукового ступеня кандидата наук,
які працюють над дисертаціями поза аспірантурою)

Самостійна робота над дисертацією на здобуття наукового ступеня кандидата наук є однією з форм підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів.

Здобувачами наукового ступеня кандидата наук, які працюють над дисертаціями поза аспірантурою (далі – здобувачі), є особи, які мають вищу освіту і кваліфікацію спеціаліста або магістра.

Здобувачі прикріплені до університету, що мають аспірантуру з відповідних спеціальностей, з метою підготовки і захисту кандидатської дисертації, а також для поглибленого теоретичного вивчення спеціальних дисциплін, вивчення іноземної мови та філософії, складання кандидатських іспитів на термін до 5 років.

Науковими керівниками здобувачів призначаються, як звичайно, доктори наук чи за рішенням вченої ради ВНЗ, або як виняток, кандидати наук.

Кількість здобувачів, прикріплених до одного наукового керівника, не повинна перевищувати 5 осіб одночасно, включаючи аспірантів і докторантів.

У разі прикріплення здобувача тільки для складання кандидатських іспитів науковий керівник не призначається.

Здобувачі впродовж місяця після прикріплення до університету подають на кафедру на затвердження погоджений з науковим керівником індивідуальний план роботи. Теми дисертацій здобувачів після погодження на кафедрі затверджуються вченою радою вищого навчального закладу, наукової установи.

Здобувачі працюють над дисертаціями за індивідуальними планами роботи, щорічно звітують на засіданні кафедри, відділу, лабораторії та атестуються науковими керівниками.

Організацію, облік і контроль за роботою здобувачів над дисертацією здійснює відділ аспірантури та докторантури університету, до якого вони прикріплені.

Здобувачі, які не виконують індивідуального плану роботи без поважних причин, на підставі висновків атестації наукового керівника і висновків кафедри, відділу, лабораторії підлягають відрахуванню.

Відповідно до індивідуального плану роботи здобувачі користуються необхідним обладнанням, лабораторіями, бібліотеками тощо за місцем прикріплення.

Здобувачі складають за місцем прикріплення кандидатські іспити з наукової спеціальності, іноземної мови та філософії, а також за рішенням вченої ради університету інші іспити та заліки з урахуванням профілю підготовки.

Здобувачі, які склали кандидатські іспити і виконали індивідуальний план роботи, допускаються до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Здобувачу, який успішно поєднує виробничу або педагогічну діяльність з науковою роботою, може надаватися творча відпустка згідно з законодавством України.